Մանզումէի եֆքեար
օէնէտէ 300 նիւսխէ վէ-
րիլիր, օէնէ մի գրէմի
իսթանպօլ իչին 250 դու-
բուշ, վէ ալիր այրաղ 125
դրշ. վէ իտարէլէր իչին
բօսթա բարաբ իչինտէ
օլարագ, օէնէվի գրէմիի
սաղ ագճէ 250, վէ ալիր
այրաղ սախի 125 դրշ.
առուր։
Վէ պէհէր նիւսխէսի 40
փարաեա սաթիլիր։

Անանուտի Եֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻ

Իլանաթն պէհէր սաթիրը իչին պիրինճի տէֆա 2 իքինճի տէֆա 3, վէ իւչինճի վէ սայիր տէֆալար իչին 1 էր դրշ։ Իլան սրբասրնաա գօնդարմեան իլանրն սաթիրը Ճղ-սաբ
Մէքթուպ վէ սայրի Գալաթասա Բէյնէչէնպիի բազարբնաա վագը Ն. 29 իքսի խանբնաա կարագեա Ց. Փանոսեան իմինէ կէօնդէրիլէճէք սիր

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՑՑԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԷՆԷ ١٢٨٨ ՍԷՖԷՐ ٢٢ 1871 ՄԱՅԻՍ 1 ՇԻՄԱԼ ԻՐԹԷՍԻ ԱԽՇԱՄ ԱԶԱՏՐԱՆԿԱ ՄԱՅԻՍ 13 ՆԻՄԷՐՕ 1571

ԻԼԱՆԱԹ

FLEURES
GUÉRISON PROMPTE RADICALE
& ÉCONOMIQUE PAR LES
PILULES ANTI-FLEVRFUSES
de MEYOU, PHEN
ALLÉES DE MEILHAN N°7
MARSEILLE
PRIX DU FLACON 2F 50
SE TROUVANT DANS TOUTES LES BONNES PHARMACIES

ՍԸԹՄԱ

Իշ պու բիր ալ Աթիֆլէվլէօգ տր Մէյիս նամ սրթմա իչին ատրքեաբ օլան հապարրն գուվվէթ վէ թէէսսիրի, հեման էվրօպանրն հեր թարաֆրնտանթանրմրշ արր։ Վէ մէզբիւր հապարրն չեֆա պախչրղը։ Վէ իլէթի քէօքիւնտէն քէսմէքիք ֆարգրնտան պաչգա։ պիւյիւք պիր ֆարգ տահա վար արր քի։ իչինտէ սայա էնին վէ ալչէք հօգ առուր։

Մէզբիւր սրթմա հապարը։ Իսթանպօլսա, Ագսէրայտա վագը։ Կ. Շաքիրեան էֆէնտիյինրն 148 նիւմէրօյու էճզանէ սիրատ սաթրմագտա։ Վէ լազմ կէլէն թալիմաթը սախի պիրլիքտէ վիրիլմէքտէ տիր։

Մ. Վէրթէյմ վէ գումբանեանրնֆապրիգասրնտան չրգան մալլէրին։ Գալաթատա Եիւքսէք գալտրրմատա վագը 98 նիւմէրօյու տէբօզիթօսու 1870 սէնէսի յունիս 5 ինտէ վուգու պուլան Գէյօղլու հարիգի հէնկկամրնտա, գացալարրնտա մահֆուզ պուլունմուշ օլան բօլիցա վէ սայիր էվրագլարը հէյէթի ասլիեէլէրինտէ գալրպ սալա դէտէլէնմիշ օլմահան պիր թագրմ գացա սահիպի օլան դէվաթրն քէնտի կէօնիլ բատէթլէրի իլէ պալէատէ գիքրի սէպպաթ իտէն ֆապրիգաթօրա իրսալ իյէմիշ օլտուգլարը չէհատէթնամէլէրտէն մաատա, միւմայիլէյհ ֆապրիգաթօրուն պու կիւնլէրտէ Անվէրսէն աթիտէքի չէհատէթնամէյի ախզ իյէմիշ օլտուղունու իսթանպօլուն բաղպէթլու էհալիսինէ պէհանէ միւսարաթ իտէր։

Անվէրս, 10 փեւր. 1871

Մահը հալին սէքիզինճի կիճէսի զուհուր իտէն հարիգտէ մէքիւլաթ վէ օգկա մալլէրի իլէ տօլու օլան մաղազամ միւհթէրէք օլմուշ տուր։ Շէքէր, իչկիլեր, վէ ըսբարչէթ մումլարը, թամ օն սաաթ եանարլար վէ միւտէթի մէզբիւր հէնկկամրնտա, տէմիր գացամ ալէֆլէրին իչինտէ պուլունմագտա վէ պէն իսէ պէօյիւք էնտիչէ իչինտէ իտիմ, չիւնքի, մէզբիւր գացատա, ագճէ, բօլիչա, վէ մաղազամրն հաեաթը մագամրնտա օլան սայիր էվրագլար պուլունմագտա իտի։ Լաքին, չիւքրլէր թանղրրեա գացամը աչտրղրմտա, գացամրն, աթէչէ քեամիլէն գարչը գօեուպ վէ տէրուենինտէ պուլունան ագճէ վէ սայիրէլէրին ասլա զէտէլէնմիշ օլմատրղրնը թահրգ իյէտիմ։

Վիէննաէրն Մ. Վէրթէյմ վէ գումբանեասը։ քէնտի ֆապրիգալարրնտան չոգան մալլէրի իլէ մալիմիւ ամմէ օլտուղունտան, հագգլարրնտա մէտհ ու սէնա օգումաեա հաճաթ կէօրմէյիզ։ լաքին, Անվէրս չէհրի բէքէնէլէրինին կէօզլէրի իլէ կէօրմիւշ օլ-

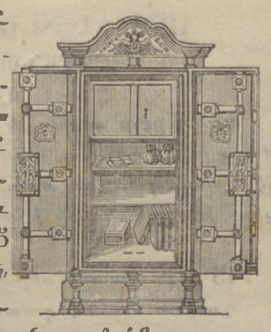

տուգլարը պալէատէքի վագաեը էհալիյէ պիլտիրմէմէքլիք իտէմէմ։ Պինապէրին, պէնտէնիզ մուավէնէթ իթմէքլիյէ միւսարաթ իյէմիշ օլան պէլէտիյէ տայիրէլէրիմիզէ չիւքրանիեէթի ազիմմի պէեան իտէրիմ։ Քէզա, մէզբիւր մինասիպէթլէ, հէմչէհրիլէրի, օֆիչեալար, իբինճի օֆիչեալար, 27 ինճի թապուրտան օլան ասաքիր, Բարա հազրէթլէրինին էլչիսի, վէ քէնտիլէրինի զայէթ պէօյիւք թէհլիքէլէրէ սալմրշ օլան գարապինա թաշրը ասաքիր թարաթիրնտան իպրազ օլունան ճահտ ու իգտամաթը մէտհ ու սէնա իտէմէմէզլիք իտէմմ։

Ռիւ Նուվէլ, 32. Միշէլ Պիէօնոգիէօր

Պալէատէ գիքր իյէտիյիմիզ տէբօզիթօ, մէզբիւր ֆապրիգանրն, ատի գացալարտան մատտա, իբի գաթը վէ պինապէրին հարիքէ տահա զիեատէ գարշը գօեան գացալար տախի եարար օլտուղունու իչպու մինասիպէթլէ բազպէթլու էհալիյէ իլան իտէր։ Մէզբիւր տէբօզիթօ, եագրնտա մէզբիւր նէվիճատ գացալարտան ախզ իյէմիշ տիր։

ՄԷԹԷՐՆԻԹ
ԳՐԵՑ
Ղ. ՑՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

Էրմէնիճէ լիսան իւզրէ, վէ 83 սահիֆէտէն իպարէթ օլան պու բիսալէ, Արամեան տպարանտա կիւզէլճէ պասըլմըշ օլտուղու հալտէ, կէրէք Իսթանպօլսա Զագմագճըլար եօգուշունտա վագը 6 նիւմէրօյու Յակոբեան խանրնտա 13 նիւմէրօյու օտատա, եանի Փարիս գրատունրնտա վէ կէրէք քիթապճըլարատա 5 էր դրշ. ա սաթըլմագտա տրր։

Յովակիմեան էֆէնտինին մէզբիւր էսէրի միւթալէաեա շահան օլտուղունտան, էրպապը բօյիթիգանրն օգումասրնը տավէթ իտէրիզ։

ԲՆԱԿԱՆ ՏԱՐԵՑՈՒՑՑ
1871

Մէզբիւր օրայոյ Իսթանպօլսա Զագմագճըլար եօգուշունտա վագը Յակոբեան խանտա 13 նիւմէրօյու Փարիս գրրատունունտա 40 ար բարաեա սաթըլմագտա տրր։

ՄԷՐՔԷԶԻ ՏԷԲՕԶԻԹՕ

Պահիպի իմզանրն մաղազասրնտա Օսմանլը, Ռուսիա, Ավսթրիա, Իսբանիա, Ֆրանսա, Պէլճիգա, Ըղվիչէր, վէ Սաքսօնեա հիւքիւմէթլէրինին օէնէտ իւչտէֆտան ալթը տէֆտեա գատար չէքիլեր վէ 600.000, 500.000, 400.000, 300,000, 100.000 Ֆրանգ գազանան իսթիգրազ պիլէթլէրի սաթըլմագտա վէ սաթրն ալնմագտա տրր, պունլարրն ֆիեաթը, 400, 300, 200, 100, 50, 40, վէ 10 Ֆրանք տրր։

Պուքրէշ չէհրին սէնէտ ալթը տէֆտա չէքիլեր, վէ 100.000, 750.000, 50,000, 25.000, 5000, 1000 Ֆրանք գազանրը պիլէթլէրի տախի սահիպ իմզանրն մաղազասրնտա սաթըլրը Շէհրի մէզբիւր վարիտաթը իլէ թահրթը թէէմինտեա ալնմըշ օլան մէզբիւր իսթիգրազ պիլէթլէրի 1871 մայիս 13/1 ատ չէքիլէճէք տիր։

20 Ֆրանք վերէրէք մէզբիւր պիլէթէրտէն պիրիսինի սաթրն ալան, պիր կիւն տէյիլ իսէ տիկէր պիր կիւն մէզբիւր մէպղաղարատան պիրիսինի գազանրը, մէզբիր իսթիգրազն միւատէթի տէվամիյէսի 19 սէնէ օլուպ միւատէթի մէզբիւր գարֆրնտա 114 տէֆա չէքիլէճէք տիր։

Պու պապատ գիեատ թաֆսիլի մալիմատ տիպ իթմէք իսթէյէնէրին, սահիպ իմզանրն Գալաթասա Գումսիսան խանը իթթիխալինտէ վագը 16 նիւմէրօյու մաղազասրնա միւրաճաաթ իյէմէլէրի Ժ. Տ. ՃԱՆԷԹՕ

Տէշ ասուրը

Էյրէնի տէշէտ էշէ էշէ էբլաֆուշ
Ռամանդին գուլլանմաղ էշէ
Մէ-էլէնի Ցօրնոր Տօրնէնէ Փուրիշ հէրէգ։

Զիքր օլունան քիթապրն պաշը պապարը
Տիշէրին օլմասրղրնտան նէշէթ իտէն
միւ-սէպէթիզիքլէր։

Էյրէթի տիշէրին տիւրլիւ ճինսի։
Էքլէմէ տիշ։
Հալգա։
Նայ։
Մատէն իլէ եարբշան տիշէրին միւնասէպէթիզիյի։
Տիւրլիւ սօսուլէր հագգրնտա բուպար վէ թէճէսսիւս։
Էյրէթի տիշէրէ լազմ կէլէն պիշիմ։
Տիշէր ինսանրն լէհճէսինէ իքթիզա օլմասը ճիհէթի իլէ։
Տիշէր, տուտագլար, թէլաֆֆուզ, կիւլմէք։
Էյրէթի տիշ պիր իխթիար սասմ աղզրնտա նէ պիշիմ վէրիր տուտագլարա, եիւզլէրէ, պուրունա, վէ չէնէյէ։
Տիշէր ինսանրն սաղլրղնա վէ կիւզէլլիյինէ նէզարէն
Պուլունուր Տօքթօր Տօրինեի տիշ հէքիմինատ, Պէյօղլունտա Ասմալը մէսճիտ սոգաղրնտա 15 նիւմէրօյու խանէթէ, եախսա իսթանպօլսա քէօրրիւ պաշրնտա Իհթիսասրն գարշրսրնտա։
Տօքթօր Տօրինեինին թէէլիֆ իյէտիկի սայիր քիթապլար։
Թապիի վէ էյրէթի տիշէր հագգրնտա սէօհպէթ . . . . . ֆիյ. 5 դր
Ինսանրն աղզը . . . . . » 20 »
Պու քիթապլար սաթըլմագտա տրր եօգարրտա պէյան օլունան մահէլլէրէ, վէ Պէյօղլունտա 323 նիւմէրօյու Վէյս քիթապճը տիւքքեանրնտա։

ԻԼԱՆ

Ասաքիրի Շահանէ չատրըլէր իչին, բամուգտան մամուլ գօլան իլէ եաթա, հէրգ, սէրճ վէ թէթիֆ իփլէրի պիրպիրի իւզէրինէ պէհէր գիէսի 19 դուրուշա, վէ սէրրաճխանէ վէ գալէմրէխանէսի իչին 705 քիլօկրամ սարը եուսագ իփլիյինին պէհէր քիլօկրամը 40 դուրուշ 15 փարաեա վէ 5146 քիլօկրամ պէեազ եուսագ օլթան իբլիյինին պէհէր քիլօկրամը 19 դուրուշ 15 փարաեա թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլմազլա իշպու մայիսին իւչիւնճիւ բազար իրթէսի կիւնիւ պիլ միւնագասա գարարը գաթիսի վէրիլէճէյինտէն եէվմի մէզբիւրտէ սաաթ 5 բատտէլէրինտէ Տարի Շուրաեա կէլմէլէրի։

29 Նիսան 1871

Շու աթիտէքի իքի գրթա երգլէրտէն էվվէլքի Սէրէնատ նամ, վէ իքինճի տախ Ըէն Ալմանամ Ֆրանսըզճա գասրտէլէր վէզնինտէ Թանզիմատիլէրէք, Ագապեան վարժարան շակիրտանը Թարաֆրնտան մէզբիւր գասրտէլէրին քէնտի մագամլարը իւզրէ բիեանօտա չալրնմագտա վէ օգունմագտա օլտուղունտան, հէր քէսին էօյրէնմէսի արզուսիյլէ տէրճ ու պէհան իտէրիզ։

ԱՌ ԼՈՒՄՆԱԿՆ

Ով իմ լուսնակ գեղեցիկ գիշերոյն ուղղեակ
Դու աստղերուն պայծառ բոյս իբրու զօտապետ
Ի ծով անհուն եթերին ծաւալիս լուսազգեստ
Պանդխտին բիւր իղձերուն դու յոյս միայնակ։
Ը գիշերոյն վանեա մեգ լուսոյդ կոհակօք
Դաշտաց, հովտաց, սարերու սփռեա շող վճիտ
Մի պանդխտին ճաճանչեց ղրկեր տըխուր սիրտ
Որ տարագիր կայ խպառ աստ հէք եւանոք
Հայրենի սիրոյն յեռանդ վառեալ յաբաժամ։
Ո՛հ գիշերին դու պարծանք, երթ երթ սուրբ վայրն այն
Ուր իմ վեհ քաջագանդ կան ածիւնք փարելի
Անդ անմոռաց պանդխտին բերի սիրտ ը՛ոգի
Անդ եւ դու սփռեա, լուսնակ լուսոյդ ովկիան։
Ով դրշիոյդ եռադէմ, յաստեղց առեալ պար
Որդ եկորոյս իմ հէք մոր վշտագին աջաց
Թող ընչին արտասուք 'ի քոյդ տես շողշողուն փառաց
Եւ պանդխտիս սիրտ համբոյր տուր նմա անվթար
Ա՛հ, թէ փարիմ միանգամ նորա հողոյն ցանկալի։

Կ. Պալեան

ՕՆ Ի ԼՈՅՍ

Արիք Հայեր, սրանամք օն ի լոյս
Զի տյս մեր փառք կեանք, օն մի դրլալք
Օտարէն չիք փրկութեան յոյս
Գործել անձանձիր մեր բաղդ ու մեր պարտք
Օն լուսոյ պարզենք դրոշ Մասեաց բարձր կատար,
Արիք Հայեր, սրանամք օն 'ի լոյս
Հոն գտնենք երկոց մեր արգասիք
Զի լքանիմք ի հեշտ հաճոյս
Որ մարդկութեան ընչէ յարգ ու պարտիք
Օն թողումք ալ ամէն ինչ, եւ դիմեմք ի լոյս։
Արիք Հայեր սրանամք օն ի լոյս
Զանեմք հրաւէր սուրբ ազատութեան
Ի թշնամւոյն տես չ'տամք խոյս
Եղծեմք մեր ճակտէն կնիք վատութեան
Ըսեն թէ Հայք սիրեն ըզլոյս, դիմեն ի լոյս։

Կ. Պալեան

ԽՈԹԱՆԴԻԼ 1 ՄԱՅԻՍ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Բէրիւյլիքէն նամ Ֆրանսըզ ղազէթասը, ղաէլէթ տիգգաթա շաեան պիր պէնտ նէշր իթմիշ օլուպ, անըն պաշլըճա ճիւմլէլէրինի ալթիաէ պէեան իտէրիզ.

Ֆրանսանըն պազը պիւյիւք շէհիրլէրինտէ էհալինին պիր գըսմը իսեանա գալգըշմըշ տըր. Նէ՞ տիր պունուն սէպէպի: Ռւմումի գուրա իլէ վէ սէրպէսթ սուրէթտէ ինթիխապ օլունմուշ պիր գամարա, պու կիւնքի կիւն Ֆրանսանըն մալիք օլտուղու պիրիճիք նիզամըլը հիւքիւմէթ օլուպ, քեաֆֆէմիզ տախի, մէզքիւր հիւքիւմէթէ իթաաթա պօրճլու պուլունմագտաեըզ, վէ ասըլըգ, հէր նէ ճիհէթլէ նազար օլունսա պիր ճինաեէթ տիր:

Պունու պիր իյիճէ խապաթ իյլէտիքտէն սօնրա, պագալըմ Բարիս իսեանը նասըլ պիր վագըթտա պաշ կէօսթէրտի վէ պունուն սէպէպլէրինի անլամաեա թէճրիւպէ իտէլիմ. սէպէպլէր բէք չօգ տըր:

Բարիս էհալիսի, մուհասըրէ հէնկեամընտա, պիր տաղըգա պիլէ քէնտի գուվվէթի իւզէրինէ էմնիյէթ իթմէտէն տուր օլմատը, վէ տիւշմէնլէրիմիզին իգտարը իւզրէ, թամ պէշ այ, թէաճճիւպ օլունաճագ պիր սապըրըլըգլա թէհամմիւլ իյլէտիյի օլ աղըր մահրումիյէթլէր, քէնտի թարաֆընտան վաթան ուղրունա պիրէր ֆէտաքեարլըգլար իտիլէր, վէ մէզքիւր ֆէտաքեարլըգլարըն միւքեաֆաթը, Ֆրանսանըն սէլամէթ պուլմասը վէ տիւշմէնէնին տախի՞ խարապ օլմասը օլմալը իտի. Մէզքիւր գահրաման էհալի, Ժիւլ Ֆավըրն աթիտէքի մէահէ շաեան քէլամլարընը թահսին իյլէմիշ տիր. «Գալէալարըմըզտան նէ պիր թաշ, վէ թօբրագըմըզտան տախի նէ պիր բարմագ եէր վէրիրիզ» վէ մէզքիւր վատ պօշա կիթմէյիպ, նօգթասը նօգթասընա անըն իճրասընտա պուլունուլաճագ[ը]տըր տէյի իւմիտ իթմէքտէ իտի. պիր տէ պիր սապաճ, Բարիս էհալիսինէ հիչ պիր սուրէթլէ տանըշըլմագսըզըն, մէզէլլէթի մուճիպ օլունճու սուրէթտէ պիր միւթարէքէ ագտ օլունմուշ օլտուղուն պիլտիրտիլէր. իշթէ պունուն իլէ հիտտէթլէնմէճէյէլը սէպէպ վէրիլմիշ տիր.

Սօնրատան ինթիխապ իճրա օլունտու վէ թօբրաղըմըզըն տէօրթտէ պիր գըսմընը զապթ իթմիշ պիր տիւշմէն մուվաճէհէսինտէ, վէ պարպարլարըն հէր եէրտէ եըղմըշ օլտուգլարը վէ իւզէրլէրինտէն հալէա տիւման չըգմագտա օլան վիրանէլէր մուվաճէհէսինտէ, քեաֆֆէյի ֆ[ը]րգալարըն պայրագտարլարը, եիւզլէրինի, պէօյլէ պիր միւքէտտէր մէնզարէտէն էօթէէ չէվիրիպ, ֆիթնէքեարլըգ իճրասընա գալգըշըլար վէ քէնտի մագսատլարընէ վասըլ օլմագ վէ քէնտի տիվանէլիքլէրինի ճէպրէն գապուլ իթտիրմէք իչին վաթանըն ֆէլաքէթլէրինի այնի ֆըրսաթ ատտ իթտիլէր. Բէօյլէլէր, մուհարէպէտէն եօրուլարագ վէ հէր հալտէ սուլհ իսթիմէսինէ թարաֆկիր օլանլարտան գանտըրըլարագ, քեաֆֆէթէն, ղայէթ աղըր ֆէտաքեարլըգլարա սուլհ էլտէ իթմէյէ հազըր պուլունան ատամլարա գուրա վէրտիլէր, պէշինճի հէնրիեի թախթա գուտտ իթտիրմէյէ չալըշըլաճագը պէնի սուրէթտէ վատ իթտիրիլմիշ օլան ատամլարա գուրա վէրիլէր. Նիհայէթ պունա պիզիմ աահէտ խապաթըմըզ վար տըր, պիզ պունլարը պուրատա պիլտիրմիզ հալտէ, նիչին Բարիստէ պիլինմէսին:

Շունու տախի պէլէրիզ քի մէզքիւր ինթիխապլար իճրա օլունտուղու վագըթտա պէեազ սանճագլար եադըլմըշ վէ մէզքիւր սանճագլարտան պիրիսի, իամինի վիրէպէլտիմիզ պիր գահվէտէ ալէնէն կէօսթէրիլմիշ տիր, պունլար Բարիսլիլէր պիլմէզլէ՞ր մի տէյի զաննօլունուր:

Պու սէպէպտէն, Բարիսլիլէր, էսկի ուսուլին իպգասընա չալըշանլարըն ճահտ ու իգտամաթլարընը պօշա չըգարմագ իչին, գըրալ թարաֆկիրլէրինին ճէպը գուլլանմալարընա գարշը գօեալըլըր ճէսուր վէ սէպաթըլը մէպուսլար ինթիխապ իյլէտիլէր, լաքին մէրգումն մէպուսլարտան չօղու, կէլիր կէլմէզ, ըսթիֆալարընը վէրիպ եալընըզ քէնտի մէնֆաաթը չալըշըրճէսինի տիւշիւնմէք վէ էսկի էօճիւնի չըգարմագ իչին վաթանը ուսուլտան պիր գամարա իլէ միւնասէպաթտա պուլունտուգլարընա ուլթանըլար:

Կօրիպալտի լաղըրտը իթմէք իսթէր եուհաեա ալընը, Վիքթօր Հիւկօ տախի լագըրտը իթմէք իսթէր, անուն տախի աղըզընը գաբարլար. . . .

Իշթէ պունուն իլէ, հիտտէթլէնմէյէ իգինճի սէպէպ վէրիլիր:

Պիրինճի եօլ ալընտը, մէտհէ շաեան լաքին գուվվէթլի բրօթէսթօլարա րաղմէն սուլհ իմզալանտը, գըրալ թարաֆտարլարը սալըճա չօգալըգ վէ քիւսթախ տըրլար, պունլար, սօնրատան ճիւմհուրիեէթին եէրինէ քէնտիլէրինի կէչիրմէք իչին պիրիպիրլէրինի պօղմաեա գալգըշմաեա միւնթազըր օլարագ ճիւմհուրիեէթի պօղազլամագ իչին իթթիֆագ իտէրլէր, լաքին նասըլ քի պիր հայտուտ, քէնտի հայտուտլուղունու իճրա իթմէք իչին գարանլըգտան իսթիլանըր, էօյլէ տէ մէպուսլարտան էքսէրիսի ըշըգտան գաչմագ իսթէրլէր, չիւնքի, ախլեագ պօզուգլուղու մէրքէզի թէսմիյէ իյլէտիքլէրի Բարիս, հէր չէյտէն էվվէլ, կէօզլէրինի գամաշլաթտըրըրճը պիր ըշըգ մէրքէզի օլուպ, անա եագլաշմաեա ճէսարէթ իտէմէզլէր...:

Պունլար օրտանըլարըն ատալաղու վէ սալա պաեալը խալգ պուլունմատասը սայէսինտէ հիւքիւմէթի միւսթագիլէ ուսուլինի պիլա թէհլիքէ եէնիտէն իգգա իտէպիլիրիզ տիրէրէք, Ֆօնթէնըպլօտա օթուրմագ իսթէմիշլէր տիր:

Մ. Թիէր քի տողրու պիր ատամ տըր վէ տիւշմէնին քէնտի վաթանընա վիրմիշ օլտուղու եարալարը գաբամագտան գըեատէ պաշգա պիր չէյ իւզէրինէ տիւշիւնմէեէճէյի զըմընտա սէօզ վէրմիշ վէ հազըր օլարագ, ճիւմհուրիեէթ էքսէրիեէթ թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ տուր տէյի տիւշիւնմէքտէ տիր, Մ. Թիէր տէրիմ, տողըրու պիր ատամ կիպի թէհլիքէյի կէօրտիւ վէ քէնտիսի, մէճլիսին քէնտի հազըր մէրքէզինտէ, եանի Բարիստէ թէճէմմիւ իյլէմէսինի արզու իտէր իտի իսէ տէ, չի ֆայիտէ քի, գուրա վասըլ թաարըյա, իթաաթ իթմէեէն էքսէրիեէթի, Բարիսէ կէթիրմէքլիյին միւմքին օլամաղընը ֆարք ու ֆէհմ իտէպ, արգասընտան Վէրսայլա կէօթիւրտիւյիւ գըրալ թարաֆտարլարընը քեամիլէն խօշնուտ իթմէքսիզին, ճէպրէն Բարիսի թէրք իթմէքլիյէ մէճպուր օլտու:

Պու սուրէթլէ Բարիս հազըրընա էմնիեէթսիզլիք կէօսթէրիլիր վէ քէնտի սէրպէսթիեէթ եօլունտա օլան արզուլէրինէ հազարէթ օլունուր, էհալինին հիտտէթինի թահրիք իտիճի սէպէպ պունուն իլէ օլտու իւչ:

Իշթէ պու սուրէթլէ մէճլիս Վէրսայլտա թէճէմմիւ իյլէտի, լաքին նէ՞ իչ կէօրմէքտէ տիր, հէնուզ Ֆրանսա թօբրագընը թէրք իթմիշ օլմաեան Բրուսիալըլարը տիւշիւնմէքտէ՞ մի տիր, այլա՛ —էհալինին սէլամէթի հալինի տիւշիւնմէքտէ՞ մի տիր, ալա վազիֆէսի տէյիլ— լաեըգըլը գանունլար վազ իտէրէք, ախլեագ պօզուճու պիր հիւքիւմէթ ուսուլինին, հիւքմ իյլէտիյի եէրտէ սէնէ զալֆընտա պիզիմ ազիզ Ֆրանսանըն պէօյիւք ֆէլաքէթինի մուճիպ օլարագ պօղմուշ օլտուղու վաթան վէ սէրպէսթիեէթ մուհապպէթինի եէրէքլէրտէ վէ ֆիքիրլէրտէ եէնիտէն ճանլանտըրմաեա ճահտ իթմէքտէ՞ մի տիր:

Սօնրատան կէօրիւլէճէք տիր, լաքին շիմտիքի հալ, մէզքիւր մէճլիսին արզուլէտիյի վէ չալըշտըղը շէյ ճիւմհուրիեէթի եօգ իթմէք տիր, պունտան պաշգա հիչ պիր շէյ իւզէրինէ տիւշիւնմիւյօր. . . .

Մէզքիւր գարարըն, վէ իչ պու թէէսսիւֆէ շաեան իհտարըն նէթիճէսի չօգ սիւրմէյիպ հիսս օլունտու, չիւնքի քի ճիւմհուրիեէթին նասպ իյլէմիշ օլտուղու մէէմուրլար եէրինէ սայիրլէր կէչիրիլմէքտէ, վէ իմբէրաթօրլուղա խըտմէթ իտէնլէրին քեաֆֆէսի, եախօտ տահա տողրուսու եալընըզ քէնտի քէսէ վէ գարնըլարընը տօլտուրմաեր տիւշիւնէն քեաֆֆէյի ֆըրգալարըն ուսուլի աթիգաեա իթաաթ իտէնլէրի, եավաշ եավաշ սուեուն իւզէրինէ չըգմագտա տըրլար, չիւնքի քի շէհիր էմինլէրի, ժէնէրալլար, հաքիմլէր, բօլիս մէէմուրլարը, եէնիտէն քէնտի մէէմուրիեէթլէրինէ կէչմիշլէր վէ պու իչ պիթթիքտէն սօնրա, ճիւմհուրիեէթ եօգմուշ տուր. . . : Հիտտէթլէնմէէ տէօրտիւնճիւ սէպէպ: Պունլար Բարիս էհալիսի իչին խօշնուտսուզլուղա պէօյիւք սէպէպլէր տիրլէր. պիր թագըմ մէքրուհ տէսիսէքեարլար, պու կիւնքի կիւն Բարիսի ատաղա գալտըրմագ իչին մէզքիւր խօշնուտսուզլուգտան իսթիֆատէ իթմէքտէ տիրլէր, լաքին, մէզքիւր խօշնուտսուզլուգտան քի՞մ իսթիֆատէ իտէպիլիր վէ նէ՞ մագսատ իլէ: Պունու շիմտի պիլտիրէճէյիմ, լաքին էվվէլինտէն շունու թաատիգ իտէրիմ քի Բարիսին, հիւքիւմէթէ գարշը հազըր իւթիքեալարը պուլունմագտա իտի, չիւնքի էօյլէ օլմասա, սօբաըմ ազըլ պաշընտա օլան ատամլարա, նիզամէն իպգա օլունմուշ պիր հիւքիւմէթէ գարշը մէյտանա չըգարըլան պիր իսեան, տիւշմէնին պիզլէրի խարապ իթտիյի վէ հալէա թէհտիտ իյլէմէքտէ օլտուղու պիր վագըթտա, պու տէրէճէ տէհշէթլու սուրէթտէ քէսպի ազամէթ իտէ՞ր մի իտի:

Պէտպախթլըգըմըզտան վագըա Բարիստէ պիր չօգ շարկըն պուլունմագտա տըր. պունլար, քէնտի մէքրուհ արզուլէրինի եէրինէ վարտըրմագ իչին ֆուրսաթա պէքլէրլէր, վէ հէր նէվի ճինաեէթի իյլէմէյէ հազըր տըրլար, վէ քէնտիլէր իչին եաղմա, թըրըշըլըգ, վէ պէնա վէ սայիր շէյլէրի աթէշէ վէրմէքտէն չէ ալէր տիր. . . , պունլար, էհալինին էն պաեաղը թագըմը տըրլար. վէ գա՞նդի շէհիրտէ պէօյլէ ատամլար պուլունմազ: Շու տախի սահիհ տիր քի, մէրգումն շարկընլարըն սայըսը, էհալինին միգտարընա կէօրէ տիր. իմտի, Բարիստէ 2 միլեօն նուֆուս պուլունմագտա օլտուղու հալտէ, պիր չօգ շարկըն պուլունմասը թէաճճիւպ օլունաճագ պիր շէ՞յ մի տիր: Լաքին, պու կիւնքի կիւն կէօզլէրիմիզ իլէ կէօրմէքտէ օլտուղումուզ իսեան կիպի պէօյիւք պիր իսեանըն, քէնտի հազըր մէնֆաաթ վէ զայէթ աղըզ տույղուլարընա ինճինմիշ օլան պիր էհալինին իչի օլտուղունու, ազըլ պաշընտա օլան գա՞նդի ատամ տէրք ու ֆէհմ իթմէզ:

Ինթիմալ տըր Բարիսի իսեան պանտէրասընը գիւշատ իթմէզ իտի. իյիտէ պէօյլէ նուֆուզ ու թէէսսիրլէրի պուլունան ատամլար, անըն հիտտէթինի թէսկին վէ էմրի իթիտալ իւզրէ տավրանմասը իչին գանտըրապիլիրլէր իտի. լաքին, ֆէսատճըլէրըն սէրկէրտէլէրի իչին պունտան էյի պիր ֆըրսաթ օլապիլի՞ր մի իտի, վէ հիւքիւմէթին, սապր ու թէհամմիւլինի քէսաիրմէէ չալըշտըղը պիր էհալիյի ատաղա գալտըրմագ իչին պէօյլէ պիր էյի ֆըրսաթը էլտէն գաչըրտապիլիրլէր մի. —իշթէ, տէսիսէքեարլար, մէզքիւր ֆըրսաթը էլտէն գաչըրմամաեա ճահտ տըր. պունլար, գարանլըգտա կիզլէնիրէք, էհլիյէթ ատամլարը ատաղա գալտըրմաեա չալըշըրլար վէ չօգ սիւրմէյիպ ուսումի պիր իսեան պաշ կէօսթէրիր, աթէշ պաճալը սարըլըր, ճիւլար աթէշի տահա զիյատէ բարլատըրլար. վէ ալէվլէր վէ վիրանէլէր նէ գատար եըգըլսա, օլ գատար ղատար նիեէթ ու էֆքեարլարը մուվաֆֆագըեէթլէ պաշա չըգար:

Լաքին պու գատար վիրանէլէրին եըղըլմասընտա վէ պու գատար գան աքըքըլմէսինտէ քիմի՞ն մէնֆաաթը օլապիլիր:

Շիւպհէսիզ, պունտա ճիւմհուրիեէթ թարաֆտարլարընըն պիր մէնֆաաթը օլամազ, չիւնքի ասլա մէթխալլէրի պուլունմաեան իշ պու թէէսսիւֆ օլունաճագ իսեանըն, ճիւմհուրիեէթին պազը գըլմասընը մէն իթմէտէն վէ գապուլ իթմիշ օլտուգլարը վէ եր եա կիճ ղալէպէ իտէճէք օլան էֆքեարը ինթիմալ տըր պիր չօգ սէնէլէր կէճիքտիրմէտէն պաշգա պիր մուհասէնաթը օլամազ:

Պու ուսուլսուզլուգլարը հըգարանլար, եա Բրուսիալըլար տըրլար, եա Պօնաբարթ թարաֆտարլարը վէ եախօտ գըրալ թարաֆտարլարը:

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐԻ

ՖՐԱՆՍԱ

Վէրսայլ 12 մայիս

Քեաֆֆէյի պաթարեալար բայիթախթը թօբա թութմագտալար, Աշնիէր եէնիտէն զապթ վէ Վանվր գալէսը տախի հիւքիւմէթ ասաքիրի թարաֆընտան իհաթա օլունտու:

Բարիս 21 մայիս

15 պին գատըն սիլահլանմըշլար տըր.

Գօմիւն հէր նէ գատար Վանսոմ սիւթյինի աշաղը ալմաեա գարար վէրմիշ իսէ տէ հէնուզ մէզքիւր գարար ֆիիլէն իճրա օլունմամըշ տըր: Շէհիրտէ գըթլըգ հիւքմ իյլէմէքտէ տիր:

Բարիս 11 մայիս

Բէսմի բաբօրթօլար, տիւն ախշամ շէտիտ սուրէթտէ Մօնրուժ վէ Պիսէթր գալէալարը իւզէրինէ հիւճում իտիլմիշ օլտուղունու պիլտիրիրլէր, նէթիճէսի հէնուզ նամալիւմ տիւր: Պինօ գաբուսունա գարշը Վէրսայլ ասաքիրի թարաֆընտան վագը օլան հիւճում կէրիէ տէֆ օլունտու: Մ. Բասգալ Կրրուսէ, պէլէտիյէ մէճլիսլէրինին Լիւքսանպուրկտա թէճէմմիւ իյլէմէլէրինի թէքլիֆ իյլէմէքտէ տիր: Բօսէլ տիւնքի կիւն ախզ ու կիրիֆթ օլունտու:

Բարիս 11 մայիս

Գավիէն պիլտիրիլտիկինէ նէզարէն, պու կիճէ շէտիտ սուրէթտէ Վանվր գալէասը իւզէրինէ հիւճում օլունմուշ վէ Վէրսայլ ասաքիրի թարաֆընտան զապթ օլունմուշտան սօնրա, սապահըլը եէնիտէն գօմիւն ասաքիրի եէտինէ կէչմիշ տիր:

Պու ախշամ չուեու պուլան պիր թէվաթիւրա նէզարէն, Վէրսայլ ասաքիրի, Վանվրըն տարիւլ ֆիւնունընու զապթ իյլէմիշլէր տիր:

Պու սապահտան պէրու շէտիտ պիր գավգա վուգու պուլմագտա տըր: Մօնրըթու վէ Մօն Վալէրիէն, Բօէն-տիւ-Ժուր վէ Օթէօյ թապեալարընը շէտիտէն թօբա թութմագտա տըրլար, Միյէթ մուհաֆըզ ասաքիրի մէզքիւր թապեալարտա տուրամամագտա տըրլար: Տուպալար արթըգ աթէշ իթմէմէքտէ տիրլէր: Վէրսայլ ասաքի-

րի քիւսթախանէ սուրէթտէ, Նէօյհի վէ Ագնիէր խուգէրինէ հիւճում իյլէմիքտէ տիրլէր. պէօյլիւք պօզան աւքէրլ'ր, տիւշմէնին նէ հալտէ պուլունտուղունու կէօրմէք իչին ճէսուրլուգլա, Թա Հօթ-Պրրիւէր, Պիւէթր վէ Մօնրուժ էօնիւնէ գատար իլէրլէմիշլէր տիր։

Գըլիւզրէ տիւնքի կիւն Միօ, Վալէ վէ Մէրվօրէլ Թարաֆընտան խթինթագա չէքիլտիքտէն սօնրա, Խէնիւտէն Մազա մահպուսխանէսինէ իրսալ գըլընմըշ տըր։ Մ. Ֆլօքէ տախի գօմիւնիւն էմրի իլէ ախզ ու կիրիֆթ օլունտու։ Մ. Տըլէսքլիւզիւն րիասէթի Թահթընտա օլտուղու հալտէ պու կիւն ագտ օլունան պիր հարպ մէճլիսինտէ, լա Ձէչիլեա, Տօմպրօվսքի վէ Վրօպլէսքի նամըն ժէնէրալլար տախի հազըր պուլունմուշլար տըր։

Րէվէյլ ղազէթասը, Մ. Րօսէլ վէ Մ. Ժիրարտէն Վէրսայլա կիթմիշլէր տիր տէյի Վանժէօր ղազէթասընըն վիրտիյի հավատիսի խալանա չըգարըբ, Րօսէլ հէր վագըթ Բարիսին գաբուլարը էօնիւնտէ, իխթիլալ խըտմէթ իթմէքլիյէ հազըր պուլունմուշ տուր տէմիշ տիր։

Վէրսայլ, 12 մայիս

Ասաքիրիմիզ, Իսի գարիհէսինտէքի Տէզ Օազօ մանասթըրը խուգէրինէ հիւճում իտէրէք, անը զապթ իյլէմիշլէր տիր, ասըլար Թարաֆընտան չօգ ատամ էօլմիւշ վէ էսիր Թուտուլմուշ տուր։ Պաթարեալարըմըզ, հալէա տէհշէթլու սուրէթտէ աթէշ իթմէքտէ տիրլէր։ Իլէրի վարմագ իչին իճրա օլունան ամէլիեաթլար սիւրաթլէ իլէրի վարտըրըլմագտա տըրլար։ Վանվր գալէասը քեամիլէն իհաթա օլունաճագ տըր։

Բարիստէն ալընան խապէրլէր, Շօէյլէր նամ միրալայըն ախզ ու կիրիֆթ օլունմուշ վէ Վէրսայլ հիւքիւմէթի իլէ իթթիֆագտա պուլունմուշ տուր տէյի ազվիհաթ Թահթընա կըրագըլմըշ օլտուղունու պիլտիրիյօրլէր։

Մօնիթէօր, Իւնիվէր վէ սայիր տէօրթ ղազէթալար գաբաթըլմըշ տըր։

Գօմիւնին պիր պէեաննամէսի, պիր իթթիֆագը խաֆի գաչիրէ չըգարըլմըշ օլտուղունու պիլտիրմիշ տիր. մէզքիւր իթթիֆագը խաֆինին պիրինճի ամէլ ու հարէքէթի, Իսի գալէասընըն թէրքի տիր. սօնրատան պիր գաբու թէսլիմ օլունաճագ իտի։ Գապահաթ սահիպլէրինտէն չօղու ախզ ու կիրիֆթ օլունտու։

ՍՈՒԼՀ ՇԱՐԹԼԱՐԸ

Պէրլին, 12 մայիս.

Մ. Պիզմարք, Րէյխթագ մէճլիսինտէ սուլհ շարթլարընը շու վէճհ իլէ պիլտիրմիշ տիր։

Հիւքիւմէթ, Բարիսին զապթընտէն օթուզ կիւն սօնրա, իքի խարըմ միլեօն ֆրանքը, Խանագտ աքճէ խասըտ, Ինկիլթէրա, Պէլճիգա, Բրուսիա պանգա քեաղըտլարը խասըտ պիրինճի պանքէրլէր բօլիչլարը վիրէրէք էօտէյէճէք տիր. 1871 սէնէսի տէկ-տեմպեր այը խիթամընտան էվվէլ տիկէր խարըմ միլեար ֆրանք տահա թէէտիյէ օլունաճագ վէ օլ վագըթ Բարիս գալէալարը թէրք օլունաճագ տըր։

Տէօրտիւնճիւ խարըմ միլեար ֆրանք, 1872 սէնէսի մայիս 1 ինտէ, վէ տիկէր իւչ միլեար ֆրանք տախի, 1874 սէնէսի խիթամընտա թէէտիյէ օլունաճագ տըր։

ԹԻՃՃԱՐԻՅԷ

Լիվէրբուլ, 12 մայիս

Ֆօրլինկ Նիւ Օրլէանս բամուգու, քէնտ 7 5/8

Սաթըշ 10,000 պալէա

Լօնտրա, 12 մայիս

Խազինէ Ումումիյէ	46 3/8
65 Իսթիգրազը	64 1/4
69 »	53 3/8
Ֆրանսըզ ֆօնտօսու	52 7/8
Իթալեա »	56 5/8

Ումում սուրէթտէ էյի պիր հալ քէսպ իթմիշլէր։

Մարսիլեա 12 մայիս

Պուղտայ ղայէթ տուրկուն. իշ օլմամագտա բամուգուն խուգիւնէ պազան խօզ, ֆիեաթլար տիւշմէքտէ խարտը ղայէթ գավի, չօգ արանմագտա

ՓԱՐԻՍԻ ԲՈՒՐՍԱՍԸ

Նոյ. ու. ապրիլ 30 Ագշամ գաբանըշը	52
» մայիս 1 Սաբահ աչըլըշը	52—2/40
» » սաաթ 3 1/2	52—4/40
Իսթիգրազ 1863	319
» 1865	330
» 1869 ..	271

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	10—7/8
Քրէտի » գուբօն քէսիք .	11—1/40
Շըմէնտըֆէր Իսթիգրազը	125

ԱԳՖԵԼԵՐԻՆ ԲՈՒՐՍԱՍԸ 1 ՄԱՅԻՍ

Ինկիլիզ լիրասը	109—38/40
Ֆրանսըզ ալթունու	87—31/40
Բօլ	89—
Գըրմըզ ալթունու	51—1/2
Պէհազ Մէճիտիյէ (ֆարգը) ..	1—19/40
Պէշլիկ վէ մէթլիք (ֆարգը)	105 8/40—105 1/2
Պագըր	117 1/4

ԳԱՏԸՆ ԹԱՅԻՖԷՍԻ ՍԷՐԲԷՍԹԼԻՅԻ

2.

Մանչէսթէրին 1567 ինճի [illegible]

Գըզլարըմըզ, Թա սիննի սապավէթտէն էսիրլիք էօյրէնմէքտէ, վէ Թա մէզարա կիրինճէյէ գատար, կէրէք քէնտիլէրինէ պիւյիւքլէրին, վէ կէրէք էրքէքլէրին էլլէրինտէ էսիր գալմագտա տըրլար։

Գըզլարըմըզ վալիտէլէրի խանլարընտա, հէր կիւն պէշիքլէր, վէ պէշիքլէր իչինտէ, էլլէրի գօլլարը պաղլը պիչարէլէր կէօրմէքտէ, վէ չօճուգ պիւյիւթմէքլիք, էօյլէ ճանավար զապթ իտէր կիպի, էլլէրինի վէ գօլլարընը, օրտը օրտը պաղլանարագ օլուր զաննիտէրէք, վազթինտէ, այնի պարպարլըղը իճրա իթմէքլիկի էօյրէնմէքտէ տիրլէր։

Ձէվալը մասումլարը, էօյլէ օրտը օրտը խա, գանլը վէ գաթըլլէրտէն զիեատէ պաղլամագլըղտան մըրտա նէ՞ տիր. էկէր տիվանէլիյի գապուլ իտէրէք ինանմագ իսթէր իսէք, կիւեա, էօյլէճէ պաղլանմագ իսէ, գօլլարը վէ աեագլէրի պիչիմսիզ օլուր իմիշ, էյրի պիւյիւր օլուր իմիշ. անմագլար, հիչ տիւշիւնմէզլէր քի, չօճուգլար տօղտուգլարընտա, բէք կիւզէլ շէքիլտէ պուլունտուգլարը հալտէ, մէկէրչի վալիտէլէրի բահմինտէ, պէշիքլէր վէ գունտագլարտա օլտուգլարը կիպի, էլլէրի վէ գօլլարը պաղլը մը պուլունմագտա իտիլէր. մէկէրչի օլ հիւսիւնիւ վիճտանլարա, պաղըրտագլա՞ր սայէսինտէ մի մալիք օլտուլար. վէ պինապէրին, հիչ տիւշիւնմէզլէր քի, մէկէրչի պու գատար պինլէրճէ ճինս հայվանաթ վէ նէպաթաթ, քէնտի Թապիի կիւզէլլիքլէրիյէ պիւյիւմէքտէ իսէլէր, պաղըրտագլա՞ր իչինտէ մի պիւյիւմէքտէ տիրլէր։

Տիւնեանըն պուտուտա պիւյիւք պիր տիվանէլիք օլամազ, վէ պու տիվանէլիյի, օթուզ սէնէտէն պէրու, պիր գաչ տէֆա էհալիյէ խապէր վիրէն օլմուշ տուր. լաքին, տիրնէյէ՞ն քիմ տիր, գաճընլա՞ր մը, հա՛շա, օնլար օլ գատար ճահիլ տիրլէր քի, էօյլէ նասիհաթլարը, պիր պաշլը պազան ճատըննըն լագըրտըսընը էն պահաղըր խէրինէ պիլէ գօյմազլար. էրքէքլէ՞ր մի. խա'յր, չիւնքի օնլար տախի այնի ճէհալէթ բէնչէսինտէ պուլունտուգտան պաշգա, վազիֆէսիզլիքտէ իսէ բէք իլէրու կիթմիշ օլտուգլարընտան, «Աթամ սէնտէ, էօյլէ գատընճա իշլէրէ գարըշմագ լաղըմ տէյիլ տիր, վարսընլար նէ խաբարլար իսէ խաբարսընլար» տէյէրէք պիր Թարաֆա չէքիլմէքտէ տիրլէր։

Միլլէթիմիզ իլէրու կիթմէքտէ տիր տէյէրէք, քէնտիմիզի ալտաթմագտա վէ սէվինմէքտէ օլտուղումուզ հալտէ, պիր քէրրէ տիւշիւնմէքտէ տէյիլիզ քի, հիչ պիր Քիւրտ, Ավչար, վէ հիչ պիր զալըմ վէ պարպար միւտախալէսի օլմայան խանէլէրիմիզ իչինտէ պիլէ, պիզզաթ քէնտի գանըմըզ վէ ճանըմըզ օլան մասումլարըմըզը, պիզզաթ պաղլամըշ օլտուղումուզ զինճիրլէրտէն գուրթարմագլըղը իսթէմէքտէ օրուզ. վէ պու չաշաճագ հալ, խալըմըզ Թահսիլլէրիմիզ խանէսինտէ հալէա մէվճուտ օլմայըպ, իլլա էն զիեատէ ալիմ վէ միւնէվվէր պէլլէտիկիմիզ ատամլարըն էվլէրինտէ տախի, հէյհէթի ատիյէսի իւզրէ, մէվգըյի իճրայէ գօնուլմագտա տըր։ Վէ պու նատանտա չըզըլպտա գարըն էօյլէտի՞ն մի, «Է՛լ», այ էֆէնտիմ պէօյլէ շէյլէր պիրտէն պիրէ օլմազ, խավաշ խավաշ» տիմէքտէ տիրլէր։

Հայտէ պաշգա խալահաթլար իչըն գուվվէթ վէ գուտրէթ լաղըմ տըր, չօգ չօգ փարա, վագըթ վէ զահմէթ լաղըմ տըր, հալ պու քի պունտա խալընըզ պիր միւրատ իթմէքլիք իզթիրա իթիրքի հալտէ, օնու պիլէ իճրա իթմէմէքտէ իսէք, պունու՞ն սէպէպի նէ տիր, մէկէր պիզ, պիզզաթ քէնտիմիզ վէ ֆամիլեամըզա պիլէ սէօզ կէչիրիմ վէ գանտըրմագլըղա միւգթէտիր տէյի՞լ միյիզ, էկէր տէյիլ իսէք, տիմէք տիր քի պիզ ինսան պիլէ տէյիլիզ, վէ տիմէք տիր քի պիզ, կէրէք Թապիաթ Թարաֆընտան, վէ կէրէք ինսանլար Թարաֆընտան պաշըրըլմըշ կէլմէքտէ օլան պէլալարա վէ գուլլուգլարա, էսասէն վէ հէր ճիհէթլէ լայըգ պուլունմագտայըզ. իմտի, պու պէօյլէ օլտուղու հալտէ, արթըգ գալգըպտա, Սահմանադրութիւն, Հայաստան, ուսումնասիրութիւն, վէ ազատութիւ՛ն պաղըրմագլըղ աթէթա պիր շաշգընլըղ տէյի՞լ մի տիր։

Իմտի, Թէքրարէն սէօյլէրիզ, պօշ լագըրտը լաղըմ տէյիլ տիր, նիյէթիմիզ սահիհէն իլէրու կիթմէք ատամ վէ Թէրագգիյէ միլլէթ օլմա՞գ մը տըր, տէյի՞լ մի տիր, էկէր նիյէթիմիզ ատամ օլմագ իսէ, էօյլէ խավաշ խավաշ, մալաշ մալաշ ճատը գօրըլար լագըրտըլարը պէր Թարաֆ իտէրէք, իլէրու կիթմէքլիյին, պարի քէրաքանընը օլսուն էլէ ալալըմ, վէ օնուն տախի խալընըզ խիւզինէ պագարագ վագըթ կէչիրմէյիփ, իլլա օգուլուպ էզպէր իտէլիմ։

Ձէվալը գըզլարըմըզ, պէշիք խանլարընտա, էսիր օլմագլըղը, վէ խասըտ էսիր պիւյիւթմէքլիյի կիւզէլճէ վէ հէր պիր էթրաֆլըյա էօյրէնտիքլէրի միսիլլու, բէք խագընտան օլմայան քիմսէ իլէ կէօրիւշմէմէյի, քիմսէ իլէ գօնուշմամագը, վէ քիմսէ իլէ կէզիփ էյլէնմէմէյի տախի էօյրէնմէքտէ տիրլէր։

Պիր ատամ գըզ մը տըր, օնուն իչին չօգ շէյ հուտուտ իչինտէ տիր, չօգ շէյ այըպ տըր, վէ չօգ շէյ խասագ տըր, օնտա իրատէյի ճիւզիյէ եօգ տուր, էֆքեար եօգ տուր, րէյ եօգ տուր, հիւքմ ու գարար եօգ տուր. հէր խէրտէ վէ հէր իշտէ պաշգա պիրիսինին քէյֆինէ պաղլը օլմալը, վէ պիր սուրէթ հալինտէ պուլունմալը տըր։

Գըզլարըմըզըն չօճուգլուգ վագթի կէչտի վէ տէլիգանլըլըգ, վէ պինաէն ալէյհ էվլէնմէքլիք վագթի կէլտի մի, էսիրլիյի պիւթիւն պիւթիւն Թագվիյէթ պուլուր, արթըգ օնտան սօնրա խասագլարըն, այըպլարըն, վէ գօրգմագլըգլարըն տախըսը տահա զիեատէ արթըրըլըր. վէ պու տա նիյէթսիզ տէյիլ տիր, իլլա պիր պիւյիւք նիյէթէ մէպնի տիր, չիւնքի, օլ կիւնէ գատար էվլատ իտի, արթըգ օնտան սօնրա մալ տիր, վէ հէմ տէ «Բէլէթ պէր մալ տիր սահիպինին քէյֆինէ Թապի տիր, քէնտի րէյ ու էֆքեարընը պէեան իթմէքլիյէ սէրպէսթիյէթի օլմազըզ շէօյլէ տուրսուն, էվլէնմէք լագըրտըսը իթմէք, վէ շու խա պու տէլիգանլըղը ալըրըմ վէ խասըտ ալմամ տիմէք, մահզուն միզը (միհնիյէ պիր կիւնահ) տիր, էօյլէ շէյլէրի պիլմէք, վէ լագըրտըսընը իթմէքլիք հաղգը, անճագ պաշգալարա բահի տիր, զաննիտէրսին քի, էվլէնէճէք, վէ էօյլէ կիւտէնէ գատար էրքէք իլէ մուհապպէթ իտիպ կէչինէճէք օլան գըզ օլմայըպ, իլլա պաշգալարը տըր. հաթթա, էօյլէ լագըրտըլարա կիրիշմէք տէյիլ, գարուսա վէ խա բէնճէրէտէ տուրսուն տա, ալաճաղը գօճանընըն պիր քէրրէ խուգիւնիւ կէօրմէքլիյի արզու իթմէք պիլէ այըպ տըր, նամուսսուզլուգ տուր։

Միլլէթիմիզ իլէրու կիթմէքտէ իմիշ, խաթէրսէնիզ, հայտէ խաթըր իչին ինանալըմ, միլլէթ տէնիլէն վիճուտի Թէշքիլ իտէն վալիտէ տիր, վէ պիզ իսէ վալիտէլիք գըզլարը, Թա էվվէլինտէն մալ վէ էսիր տէյի սաթմագտայըզ, վէ հաթթա, շիմտիլէրտէ, մէտէնիյէթտէ խայլի ճէ իլէրու կիթմիշ օլտուղումուզտան, սաթաճաղըմըզ մալը միւշթէրի ալտըրըպտա ալըրն իչին, իւզթէ փարա, խանի տրախումա պիլէ վիրմէքտէյիզ. վէ պիրտէ ուսթանտատան, կիւեա պիւյիւք պիր շէյ խարճամագտայըզ կիպի, ալէմ տույսըն վէ կէօրսիւն իչին, պիւլէրճէ ղուրուշլար սարֆ իտէրէք, տիւյիւնլէր խարճամագտայըզ. օ իսէ, ալըպ սաթըղը, աղըր տիլի եօգ պիր մախլուգ տուր, րէյ ու էֆքեարը եօգ պիր էշեա տըր։

Էօյլէ պիր մալտէն վէ խասըտ ճարիյէտէն տօղան նէ՞ օլաճագ տըր, օնուն պիւյիւթտիւկիւ չօճուգ նասը՞լ Թալիմ ու Թէրպիյէ ալաճագ, վէ գարտէ վէ էֆքեար էօյրէնէճէք տիր, վէ օնլարըն Թէշքիլ իտէճէքլէրի միլլէթին, օնլարտան ֆարգլարը՞ նէ օլաճագ տըր. պուրալարընը տիգգաթ լաղըմ տըր, լաքին, շիմտի տիգգաթ իտէճէք վագըթ տէյիլ իմիշ, չիւնքի հէնուզ միլլէթ խամ իմիշ, խավաշ խավաշ Թէթիմիզ վագըթ կէլէճէք իմիշ. հէր ատամ, ալըպ խարիճտէն պիր մանի օլմադըղը հալտէ տախի, քէնտի հիւսնի բիզգարըլը, պէօյլէ խապանըճէ գապալըգլարա, քիմսէնին հուտուտ կէօսթէրէմէտիքի պիր խավաշ խավաշ լուղէթինէ էսիր օլարագ, տէվամ իտիպ կիթմէլի իմիշ։

[illegible]

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ՍՕՍԻԷԹԷ ԺԷՆԷՐԱԼ

Մէզքիւր շիրքէթին ալթընճը սէնէլիք մէճլիսի, բէնշէմպիհ կիւնիւ, Մ. Ժօրժ Զարիֆինին րիասէթի Թահթընտա պուլունմուշ օլտուղու հալտէ, Գամօնտօ խանընտաքի Շիրքէթ տայիրէսինտէ վուգու պուլմուշ տուր։

Հէփսի պիրտէն 20,000 գատար սէհիմ սահիպլէրի օլան գըրգ խէտար նէֆէր ազալար մէզքիւր մէճլիստէ հազըր պուլունմուշլար տըր։

Մ. Սթէֆանովիչ, Մ. Սթէֆանօ Րալի, Մ. Զարիֆի, Մ. Պալթածծի, Մ. Թուպինի, Մ. Խրիսթաքի, Մ. Տիմիթրաքօբուլօ, Մ. Գլատօ, Մ. Բախխարի, Մ. Գարաբանօ, Մ. Սթէնիօ, Մ. Րէվէլաքի, վէ ումումի տիրէքթօր Մ. Վլասթօ, վէ սայիր միւթէպէր զաթլար տախի, մէզքիւր մէճլիստէ հազըր պուլունմագտա իտիլէր։

Րէյիս Մ. Զարիֆի 1870 սէնէսինին րաբօրթօսունու օգուտու։

Մ. Զարիֆի, 1870 սէնէսինտէ, պէօյիւք պիր տէվլէթին ֆէլաքէթի ազիմէսինի մուճիպ օլան հալլէր իլէ, ագճէճէ մուամէլաթլարըն պիւյիւք միւշքիւլաթլարա տիւչար օլմուշ օլմալարընտա տախի, մէզքիւր շիրքէթին, կէչէն սէնէ քէնտէն զիեատէ Թիճարէթ չըգարմըշ օլմասընը իֆթիխարէն պէեան իյլէմիշ տիր։

Մէզքիւր Շիրքէթին, Խազինէյի ճէլիլէ վէ Հիւքիւմէթին սայիր տայիրէլէրի իլէ օլան ագճէճէ մուամէլաթը, 1869 սէնէսինտէ 497,194 Օսմանլը լիրասընա պալիղ օլմուշ իքէն, 1870 սէնէսինտէ 685,460 լիրաեա չըգմըշ տըր։

Լաքին գամպիօճա օլան մուամէլաթը տախի, 1869 սէնէսինտէ 3,476,054 Օսմանլը լիրասընա պալիղ օլմուշ իքէն, 1870 սէնէսինտէ իսէ, 3,274,725 լիրատան զիեատէ օլմամըշ տըր։ Վէ պու նուգսանտա սէպէպի, Էվրօպանըն բօլիթիգաճա գարըշըգլըգլարընտան նաշի, ղայէթլէ էմրի իհթիեաթ իւզրէ տավրանըլմըշ օլմասը տըր։

Շիրքէթին, կէրէք մէզքիւր մուամէլաթլարտան վէ կէրէք սայիր մուամէլաթլարտան, 1870 սէնէսինտէ օլան սաֆի Թիճարէթի, 159,997 Օսմանլը լիրասընա պալիղ օլմուշ տուր։

Իհթիեաթ իչին այըրըլան ագճէ, 1869 սէնէսինտէ 122,110 լիրա իքէն, պու սէնէ մէզքիւր մէպլաղ 144,515 լիրաեա չըգարըլմըշ տըր։

Մէզքիւր հիսապտան անլաշըլտըղընա կէօրէ, Սօսիէթէ Ժէնէրալ շիրքէթի, 1870 սէնէսի զարֆընտա, քէնտի հիսսէտարանընա խուգտէ $14\frac{1}{2}$ Թիճարէթ չըգարմըշ տըր։

—Պապը ալի նէզարէթինտէ Խէնի Ֆըրանսա սէֆիրի Նասըպ ու Թայինի օլունմուշ օլան Մ. տը Վօկէ ճէնապլէրի պու կիւն Տէրսաատէթէ միւվասէլէթ իյլէմիշ տիր։ Սէֆիրի միւմայիլէյհ ճէնապլէրի կիւճէյի վաբօրտա կէչիրմիշ վէ պու կիւն տախի տօղրու Թէրապեատաքի Ֆրանսա սէֆարէթխանէսինէ կիթմիշ տիր։

—Էրէյլի քէօմիւր մատէնլէրինի, Հիւքիւմէթի սէնիէտէն սաթըն ալմագ իչին, Լօնտրատա պիւյիւք պիր շիրքէթ Թէշքիլ իտիլմէքտէ օլտուղու, անլաշըլմըշ տըր։

Իքի նէֆէր Ինկիլիզ միւհէնտիսլէր,

մէզքիւր մատէնիլէրի պիր իյիճէ կէօզտէն կէչիրմէք իչին, Էրէյիյէ կիթմիշլէր տիր։

—Դու կիւն Տօքթօր Շիշմանեան էֆէնտի իլէ սայիր իքի նէֆէր զաթլարըն Հակահասուննեանլար Թարաֆընտան, Զօթըր հայրէթի սաաթէթմէնաճի սաճիխանէսինէ կիտէճէքլէրի իշիտիլմիշ տիր։

—Իզմիրտէն պիր սաաթ մէսաֆէտէ քէային Բուճարիա նամ պիր գարիէտէ, վագթիյլէ պիր Էրմէնի, տինի իսլամիէթի գապուլ էյլէմիշ իմիշ․ մուախխարէն էօյլէճէյի սըրրտա, պունու նէտամէթ կէլիպ, Յիսուս Քրիստոս հազրէթլէրինին խաճ շիւնասըրընը գըզըրտըքէ, պիւլէնտ աւազ իլէ աֆվ լըրզ տիլէմէկէ պաշլամըշ իսէ տէ, խալամիր պունու թէրք էտիպ, եանըրնա ուղրամամըշլար, վէ նիհայէթ էօյլէսի իքի կիւն մէյտանտա գալըրըր տան, էօքի խըրսըմ վէ ․․․գրապալարը գալտըրըլըպ տէֆն էյլէմիշլէր տիր։ (Անատօլ)

—Իզմիր Էրմէնի մէտրօբօլիթլիյինէ պունտան էվվէլճէ նասպ օլունմուշ օլան Ֆազիլէթլու Ֆիթանէթլու Ներսէս Էֆէնտի հազրէթլէրի, այըն 12 թարիխի Իզմիրտէքի Րում մէքթէպլէրինէ զիեարէթ էտէրէք, չակիրտանը պիր թագըմ բէտէրանէ էօյլէ վէ նասիհաթլարտան սօնրա, «չօճուգլար, պու սէզին անա լիսանընըզ (Եունան լիսանը) տըր ու ֆիրսաթ պուլտուքճա օգուտուղունուզ իչին թաճէթլինէ տէվամ էտմէլիսինիզ» տիմէքսինին իւզէրինէ, եէրլիտէն սինեօր Զ․ Բանաեօթիտիս, Թօբաճան պիր նութուգ իրատ իտէրէք, Էֆէնտիյի միւմայիլէյհէ թէշէքքիւր էյլէմիշ, վէ Էֆէնտի միւմայիլէյհ, հապգընտա օլան թէգրիմաթըր ֆայիգա իչին մէմնունիյէթ իզհար էյլէմիշ տիր։

Ֆազիլէթլու Ներսէս Էֆէնտի հազրէթլէրինին խութպէսի ու գապիլիյէթլէրինի Խասքէօյ քի Շահնազարեան վէ Նուպարեան մէքթէպի նազըրէթինտէն տախի թագտիրըլըրզատան, Իզմիր Էրմէնի էհալիսինի թէպրիք էտէրիզ քի պէօյլէ ֆազըլ վէ հալիմ պիր մէթրօբօլիթէ նայիլ օլտուգ միշլէր։ (Բէզմ)

ԼԱԹԻՖԷ

Տիւժէննամ էտէպսիզլիք, արսըզլըգ, վէ չիրքինլիգ դուշթաարըն Թիւրքիէ, սի, ձի պէշ կիւն իչին գարատըրմըշ իտի, պու կիւնլէրտէ միւտտէթի մէզպուրէ թէքմիլ օլարագ թէքրարէն չըգմաեա պաշլատըրըլմատան, վէ գուլլուգ աճըրսըր չըգարմագ իսթէտիքլէրինտէն, ալէյհիմիզտէ հարիզգաթ էյլէմիշ, վէ պուր նումարա իլէ գուլլագըմըզտան ըրզըմագ իսթէմիշ տիր։

Պու դազէթաճըն քիւչիւն չարգընըզը միւէյյէդ էֆէնտիլէրի, նասըլ քի իւսպիլէր էտմէքտէ իտիլէր, պիր գաչ փարա էտմէք մարագ չըգարմագ իչին, էհալի էլէնտիրմէք իսթէմէքտէ իտիլէր, վէ պու հաքիքաթ տաամըզա, իրի պուլունմագտա վէ գուլլագըմըզը քէսմէք, վէ իւզէթ իչին միւթէֆէքքիր մէսլէքլէրի, պիր գաչ տէֆա պիզէ ․․․ օլտուղունու տիւշիւնմէք ․․․ վէ ․․․ պիր ․․․ քէմալ ․․․ իսթէմէքտէ իտիլէր։

Պու մագալէ քի պիզիմ Գասատա ․․․ պու տէֆա պիզի, ․․․ մագալէ իլէ ․․․ սահիֆէսինէ նագլ օլունմագ տըր։

ԷՕԼՄԻՒՇ ԵԻՒՐԷՔ

ՊԻՐ ՊԱՍԹԻՑ ՀԻՔԵԱՅԷՍԻ

ՊԱՊ 2

ՄՕՆՍԻԷՕ Լ'ԱՊԷ

Մուղլուտուն 1568 ինճի նումարասընտան մապաատ

Ապէ Լաթուր խաֆիֆճէ վէ խօշնուտլուգ ալէամէթի իզհար իտիճի սուրէթտէ կիւլտիւ։

—Եախօտ տուա իթմէքտէն իսէ, մագսէտինին հուսուլինէ տահա զիեատէ պիր գօլայըլըգ վիրմէք իչին պուրատա գալըրըմ, վէ Լանտրինին մաշուգասը եանըրտա, մէրգումուն եէրինի թութաճագ գատար վագըթ գազանասըն իչին, անը պուրատա ալըգօրում։ Նասը՞լ, պու Թէտպիրտէն խօշլանը՞ր մըսըն։

—Մէրգումէ, բէք պիլիրսինիզ կէօրիւնմէքտէ տիր, տէտի Սէն Վալրի դայէթ ալչագ սէսլէ վէ տալղընճա պիր Թէրէտտիւտ իւզրէ։

—Նէ՛․ բէք պիլիրսինիզ մի տըր, տէտի Ապէ Լաթուր տախի մէրգումուն քէլամլարընը իթիքրար իտէրէք․ նը՛, գատըն թայիֆէսինին էն զիեատէ հայրէթէ գալընաճագ խասսէլէրինտէն պիրինի տախի, պիլիրսինիզ կէօրիւնիւշլէրի հալի տիր։ Մէկէրչի, հալի վագթի եէրինտէ օլան պիր ատէմ գըզը, պիր Ֆրանսըզ քիպարզատէսինին իւնսիյէթի տօսթանէսինի բէտա իտէպիլի՞ր մի։ Հայըֆ քի, պէն տախի սէնին կիպի պիր քիպարզատէ տէյիլ իմ։

—Աճէպա քիպարզատէ օլսա իտին, նէ եափաճագ իտին։

—Գաթէրին չօգ տիլէյէր պիր գըզ տըր, տէտի Ապէ, վէ պիրազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, նակէհան զիհնինտէ եէնի պիր թէֆէքքիւր տօղմուշ տուր կիպի, «տուր պագալըմ․ գանըն իտէրիմ քի, պու հալիմտէ տախի մէրգումէ իլէ պիր իւնսիյէթ բէյտա իտէպիլէճէյիմ» տէյի իլավէ էյլէտի։

Ապէ Լաթուր պունու սէօյլէտիքտէն սօնրա, գաքուէյ տօղրու պիր ատըմ ալտը։

—Սէ՞ն մի իւնսիյէթ բէյտա իտէճէքսին, պաղըրտը Սէն Վալրի հիտտէթլիճէ պիր Թարզ իլէ, խա՛յր, Ալլահ իթմէսին քի պէօյլէ պիր Թէճրիւպէյէ գալքըշասըն։ Վատընի իճրա՛ էյլէ․ վէ Լանտրիյի պուրատա ալըգօյ․ իշթէ պէն կիտէյօրում։

Գօնթ տը Սէն Վալրի, հիտտէթինտէն նաշի եիւզի նակէհան գըզարմըշ օլտուղու հալտէ, աճէլէ իլէ մէզքիւր իչ տայիրէսինտէն տըշարը չըգտը։

Մօնսիէօ լ'Ապէ Լաթուր, չէթին պիր գարըպ իլէ ալթունտան էնֆիյէ գութուսունուն գապաղընը գապատըգտան սօնրա, եինէ քէնտինէ մախսուս օլան պիր նէվի խաֆիֆ կիւլիւմսէմէ իլէ Թէքրարէն էյլէտի․ լաքին, պու տէֆաքի կիւլիւմսէմէ, ուղուն պիր կիւլիւմսէմէ իտի։ Մէրգումուն կէօզլէրի, Սէն Վալրինին արգասընտան գաբանըրշ օլան գաբուճեա պագարագ, պիր նէվի խօշնուտի իւզրէ բարլամաեա պաշլատը։

«Էվվէլա, Գօնթում էֆէնտիմ, էվվէլա պիլմէլի քէնտիմ մէրգումէ իլէ իւնսիյէթ բէյտա իտէճէյիմ տիր։ Վագըա սէն մէրգումէ իլէ էվլէնէճէքսին․ լաքին, անճագ սէնին իւթիպէն վէ վարլըգըն սահիպիտէ մէզքիւր մագսատինէ վարըլ օլաճագսըն տըր։ Պէնիմ Գօնթում, մէրգումէ բէք սիվիլէյէր տիր, վէ սէնին օլաճագ տըր, լաքին սէնին վասըթան իլէ, պէնիմ տախի օլաճագ տըր։ Ինսանլար քէնտիլէրինի գուլլանաճագ գատար չէյթանըրդըլար պուլունան ատէմլէր էլինտէ նէ՛ ալէթ օլտուգլարը սիլիլէր»։

Ապէ Լաթուր, քէնտու քէնտուեէ պունլարը սէօյլէտիքտէն սօնրա, պիր բարմագ թօլուսու տախի էնֆիյէ չէքտի։

ՊԱՊ 3.

ԱԼԸ ԳՕՆՄԱԳԼԸԳ

«Աֆվ իտէրսինիզ էֆէ՛նտիլէր․ պէն—լաքին Մօնսիէօ լը Գօ՞նթ նէրէտէ տիր»։

Րօպէրթ Լանտրի Թէքրարէն քէնտի իչ մահֆիլի տայիրէսինէ ավտէթ իտիպ, Սէն Վալրիյի մահֆիլի մէյտանըտա կէօրմէտիքտէ, մէզքիւր սուալի իրատ իտի։ Ապէ իսէ, Ատէլէթ սանէմի իւզէրինէ տօղրու էյիլմիշ օլուպ, մէզքիւր սանէմին էն կիւզէլ Թարաֆը գանդիսի օլտուղունա գատար վիրմէքիւք իլէ մէշղուլ պուլունմագտա տըր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի․ վէ մէզքիւր սուալ պիր տահա Թէքէրրիւր օլունըրճա ճէվապ վիրմէտի։ Պատէհու, աղըր աղըր վէ էթրաֆա պագըմագըրըն։

«Մօնսիէօ լը Գօնթուն խաթըրընա, նէման, օլ անտէ իճրասը լազըմ կէլէն ուֆագ պիր չէյ տիւշտիւ, տէտի․ վէ պէնի եալնըզ պըրագըր քի, քէնտիսի ավտէթ իտէնէ տէկին սիզէ պաշ աղըրըր վիրէյիմ» տէյի։

Լանտրինին անըրտա պիրտէնպիրէ պիր գարարթը միւշահէտէ օլունտու։

—Կէօրիւնիւր քի մէզքիւր չէյի նակէհան տէրխաթըր իթմիշ տիր։

—Էվվէթ, պիրտէն պիրէ տէրխաթըր իյլէտի։

—Ագ վագըթտան ավտէթ իտէճէ՞ք մի տիր։

—Բէք ազ վագըթտան կէլիր տէյի մէմուլ իտէրիմ։ Վագըա, պազը սաչմա նէվինտէն օլան հալլէր, քէնտիսինի օլ գատար ուզագլարա տախի կէօթիւրէպիլիրլէր քի, պուրատա քէնտիսինի պէքլէյէն տօսթլար պուլունմուշ օլմասընը տախի ունուտապիլիր։ Կէօրի՞ւեօրմուսունուզ տօսթում, Մօնսիէօ լը Գօնթ կիպի օլան քիպարզատէ էֆէնտիլէրին պէյլէրիշլէրի, քէնտի քէյֆլէրինէ դայէթլէ մուվաֆըգ սուրէթտէ ույտուրուլմուշ տուր։ Պիզիմ կիպի զէվալլըլարըն իսէ, իւրէքլէրի նամնագտա իքէն, էուլէրի, պիր կիւլիւմսէյիշ կէօսթէրիրլէր։ Լաքին, գալարըը եօգ, պիզ տէ ալըզը իւնթիզամ իտէրիզ։

—Նէ՞ սուրէթլէ։

—Իզգանտտա, սըրթընը պիզէ չէվիրտիքտէ, արգասընտան կիւլէրիզ․ եախօտ էմին պիր մահէլլտէ պուլունտուղումուզտա, քէնտինէ չազըլ Թաշլարը աթարըզ։

—Նէ տիմէք իսթէտիյինիզի անլայամաեօրում։

—Անլա՞եամամըօրմուսունուզ։ Զօգ իյի, լաքին, պիր կիւն անլայաճագսընըզ տըր․ պու ճիւմլէ իլէ, արթըգ չօգալըրը պէրթարաֆ իտէրէք, սէնին սանէմինի իլէ տալաըմ—հազրէթինէն, էվվէլինտէն քէչիֆ իթմիշ օլտուղում կիպի, հայրէթէ գալընաճագ պիր եարըըլը վար տըր։

—Եօգսա, էվվէլինտէն էօյլէ սէօյլէմէքլիյի գուրմա՞չ մը իտինիզ։

—Խա՛յր, խա՛յր․ նամուսում իւզէրինէ սէօյլէրիմ քի, հազրգաթէն գայէթ ուսթալըգլը պիր սանէմ եարմըշսընըզ տըր․ չու կէօսթէրիշտէ, զաննը իտէրսին քի, պիր ճօմը վար տըր․ վէ հէմէն ճան տախի վար տըր տիյէպիլէճէյիմ։ Շու սանէմտէ, գուվվէթլի վէ աթէշլի պիր հէյէճէթ միւշահէտէ օլունուր, Ատալէթին, սըրրի պիր խուտէն զիեատէ պիր չէյ օլմասը, վէ մէզքիւր Ատալէթին, ինսանլար էօմրիւնտէ տաչըմա հարէքէթ իտէն պիր բուհ օլտուղունու, պիլէ տէրխաթըր իթտիրմէքտէ տիր։ Իշթէ պագտա՞նա․ պիր էյլինտէ հազգանիյէթի Թարթաճագ օլան պիր Թէքրալի պուլունուր, հայրէթէ գալընաճագ պիր տօղրուլուգլա աէնք կէլմէքտէ, վէ պիլզէ բուհունու պիթարաֆըլըղըընը տէրխաթըր իթտիրմէքտէ տիր։ Իշթէ օպիր էյլինտէ տախի խանչէր պուլունմագտա տըր—Ա՜հ, պէն խանչէրի սէվմէմ, վէ պու խանչէր իսէ, պիրազ պիլէյիճէք տախի պուլունմագտա տըր։

—Էվվէթ, լաքին քէօբրիւտէն քէսէճէք օլտուղու քէօթիւլիւք ազըճըր տախի պիւյիւք տիր։

—Հագգըն վար տըր․ լաքին, պիրազտա զիեատէճէ ղալապ ալէամէթի կէօսթէրմէքտէ տիր։

—Էվվէթ, լաքին ատալէթ տախի պազը տէֆա ղալապ կէօսթէրիր։

—Օլ տէտիյինիզ ատալէթ Թարզը, ախըը ինթիգամ խօլուննա օլան ատալէթ տիր։

Մէրգում օմանը, Ապէնին, Գաթէրինին քէլամլարը Թարզընտա օլան սէօյլէյիշինտէն ունանտը, վէ քէտրին պիր պագըշլա, անըն ճէմալինի կէօզտէն կէչիրտի։ Րօպէրթ էօյլէ պիր վագըթտա եաշամագտա իտի քի, ֆէնա տիւշիւնիւլմիւշ օլան պիր գաչ սէօզ, եախօտ իյի տիւշիւնիւլմիւշ օլան պիր գաչ հագգըը սէօյլէր, պիր ատէմին բօլիսէ աթըլմասընա վէ պէլքի․ Պաստիյ գալէսընըն մահպէսինտէ պիր մէզարա կէօմիւլմէսինէ տախի սէպէպ իյէպիլիրլէր իտի․ չիւնքի, ֆէնալըգ ճիհէթի իլէ, տիւնեա իւզէրինտէ էմսալի կէօրիւլմէմիշ օլան օլ վագըթքի Ֆրանսա քիպարզատէլէրի հիւքիւմէթի, էհալիյի տայիմա սաթ պիր հալտէ գալմալարը, վէ ահալ ալթընտա չըգընամալարը, վէ բուհսուզ վէ մաքինավարի պիր իթաաթ թաշը ալթընտա էզիլմէլէրի գաչլաշըսընի պագըր սագլամագլըղը, բէք պիւյիւք տիգգաթլա կէօզէթմէքտէ իտի։

Կիւմիւշ գաշըգըը սուֆրալարտա պիւյիւմիւշ օլան մէրգումուն քիպարզատէ էֆէնտիլէր, տիւնեա իւզէրինտէ քէնտի կէօզլէրինի աչըգլարը վագըթ, քէնտիլէրին մախսուսի զէվգ ու սէֆալարը իչին եարատըլմըշ պիր տիւնեա, վէ քէնտի արգուլարընը եէրինէ վարտըրմագ իչին բէք նէզաքէթլի սէօյլէնմէյի վագըթ էրքէք վէ գաըը Թէեամիւլ օլունապիլէճէք պիւյիւք պիր մախլուգաթ գայմաալըըը կէօրմիւշլէր իտի։ Լաքին, արատան պիր գաչ սէնէ կէչտիքտէն սօնրա, հէնուզ տօղմուշ պուլունմաեան մաամ Պիւսէօթին (գաթիլ իթմէք մաքինասը), քէնտի իթիգատլարընը եանըըշ օլտուղունը քէնտիլէրէ կէօսթէրմէք, վէ էպէտի սուրէթտէ Թէքրարէն գաբամագ իւզրէ, անճագ պիր տագըզա իչին քէնտի կէօզլէրինի աչաճագ իտի։

Օ, հէնկեամտէ, չիւշմանլամըշ վէ գուվվէթտէն տիւշմիւշ օլան Օնպէշինճի Լուի, քէնտի արսըզ սէֆայէթլարը իլէ պէրապէր, Վէրսայլտա պուլունմագտա իտի, վէ հէր քիմ քի իսթէր ախլաք օլունմագ իւզէրինէ պիր չէյ սէօյլէր իսէ, օլ ատէմ, գըրրալ վէ սէֆայէթլարա գարշը խայինլիք իթմիշ ատատ օլուր իտի։

Րօպէրթ Լանտրի, քէնտիսինին ատալէթի թէնկիքէլի Թարզըա անլամըշ օլմասընը, քէնտի միւսաֆիրի Թարաֆընտան տախի Թէքէրրիւր իտիլմէսինի իսթէմիյօրտէ, աղըր պաշըննա կէլտի։ Պու ճիւմլէ, Ապէնին Թավր ու հարէքէթի, մէզքիւր քէլամլարա, չէօյլէ պիր կէչիճի սէօզտէն զիեատէ էհէմմիյէթլի պիր մանէա վիրմիշ տիր տէյի կէօսթէրմէքտէ տէյիլ իտի։

Պիր սաաթ գատար պու Թարզ միւքեալէմէլէր իլէ վագըթ կէչիրիլտի։

Րօպէրթ Լանտրի, պիր գաչ նէվի չիւրհէլէրէ դաիպ օլարագ պիհուզուր օլմագտա իտի։ Գաթէրինին, Սէն Վալրի վէ Ապէ Լաթուր իլէ իւնսիյէթի պուլունմագտա տըր կիպի կէօրիւնմէսինտէն խօշլանմամագտա իտի։ Մէրգումէ, չաբուք սուրէթտէ էվէ կիթմէք արզուսու իլէ, օլ պապաթ քէնտինէ պիր իհզահաթ վիրմէմիշ իտի․ Ռէզալիք, թամ Գաթէրինին կիթմիւյի վագըթ Գօնթուն գայըբ օլմասընտան տախի խօշլանմամագտա իտի։ Պունլար աճայիպ պիր Թէսաատիւֆ մագամընտա չէյլէր իտիլէր․ Րօպէրթ, Թէսատիւֆէն զիեատէ պիր չէյ օլմամալարընը իւմիտ իտիի։

Պիր սաաթ Թէքմիլ օլտուգտա, մէրգումուն Թէհամմիւլիւ տախի Թիւքէնտի, վէ,

—Մօնսիէօ լը Գօնթ կէրի աէտմէմէքտէ տիր, տէտի։

—Էվվէթ․ կիտէլի նէ՞ գատար վագըթ օլտու։

—Թամ պիր սաաթ օլտու։

—Պիր սաա՞թ մը օլտու։ Աղըգըմ Լանտրի, սէնին մուպահասան, վագըթըն կէչմէսինի տուեուրթմամըշ տըր։ Մօնսիէօ լը Գօնթ տախի, իհթիմալտէն օլտուղու իւզրէ, չիմտիքի հալ պուրատա պուլունմագտա օլմալը ունութմուշ օլմալը տըր։

—Հագգըմըզտէն թամ պիր էֆէնտիյէ մալիք պուլունմագտայըզ։

—Նէ՛ չարէ, պունտան իլերիսի պուլամազ․ իմտի, ավտէթ իտէր եախօտ իթմէզ տէրէճէսինէ գատար վարըֆէսիզ օլարագ, քէնտի ճապիէթըինը խօշնուտ իթմէլիյիմ։ Լաքին, արթըգ նէ գատար պաշ աղըըըը վէրտիմ իսէ էլ վէրիր։ Ամի՛էօ տօսթում․ սէնին ատալէթինի Թամըրթմագ իչին էլիմտէն կէլէն դայրէթէ գուսուր իթմէյէճէյիմէ էմին օլապիլիրսին։

—Ամի՛էօ։

Մօնսիէօ լ'Ապէ, Րօպէրթին իչ մահֆիլինի Թէրք էյլէտիքտէ, արգասընտան գաբու գաբանըը գաբանըրագ, քէնտի ինճէ տօտագլարը իւզէրինտէ իւթիհղա ալէամէթի օլան պիր կիւլիւմսէյիշ միւշահէտէ օլունտու։

(Տէվամը)

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԽԱՐԱՊԷՑ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթիատա Պէնչէնքիճիւ ․․․ 29 Նումէրօլու Խրաճ խանընտա